

V starih časih se je smatralo vojno za opravilo možih, a sedaj imajo skoraj vse armade tudi že ženske pomočne oddelke in čete. Večjemu se vojsko, pomagajo pa armadi na vojaških vzdališčih, v pisarnah in splet kjer koli, le v bitki jih je ne pošiljajo. Gornje je slika dekleta na zdravniški preiskavi, ki se je prijavila za vstop v ženski armadni oddelek.

Kaj si mislijo Rusi o obetani "drugi fronti"

KAPITALIZEM V STRAHU PRED SOCIALNO REVOLUCIJO. — ZAVAJALNA POROČILA, KI SO ZAVEZNIKOM VELIKO ŠKODOVALA. — SIJAJEN ODPOR SOVJETSKIE ARMAD

Jesen je tu in sovjetska armada je že vedno do malega osamljena v borbi. Nemške horde imajo v ofenzivi na Stalingrad in proti Kavkazu premoč v letalstvu, dasi so angleški in ameriški poveljniki že v prizetku tega poletja obljubovali "zatemnitvi nebo nad Nemčijo" s svojimi letali. Churchill jim je v pretnjih pritrdiri in pozval prebivalstvo nemških mest v pobeg, "da bo z varnega gledalo, kako gore njihovi domovi."

Nejvelja v Moskvi

Nemci, ki se dobro zastopijo tudi na življeno vojno, so te pretne poslušali, a izgleda, da jih niso vzel resno, niti ne zaveznike grožnje z drugo fronto. Zato so udarili z vso silo na južni del Rusije, da prodro do olnjih vrelcev na Kavkaz, vzamejo Stalingrad in odrežejo sovjetski promet po Volgi.

Vsakdo, ki je prošlo zimo čital poročila o propagandu nemške armade, danes lahko ve, da so bila varljiva, zavajalna in Hitlerju tako po godu. Če, ako je njegove armade skoraj že konec, čemu se pripravljati proti nji? Iz tega vidimo, kako važno je ne samo, da imaš armado, nego tudi, kako slepitи sovjetska.

Nemška sila se je to poletje izkazala v ofenzivi za si mejšo, kakor je bila lani, in le dejstvu, da se je tudi sovjetska armada dobro pripravila, se je zahvaliti, da pohod Hitlerjevih motoriziranih divizij ni uspel po načrtu. Vendra pa je nemška premiča tolikana, da jo sovjetska armada odbija z največjimi napori in ogromnimi žrtvami. Zavezniki pa se še zmerom le "pripravljajo" in tu pa tam so v "defenzivi". Nič ni torej čudnega, če so v Moskvi nevoljo nad tem odkrito pokazali.

Tudi žurnalisti kritizirajo

Tej neodobnosti zaveznikov že več mesecov zelo ostro oporekajo mnogi ameriški in angleški žurnalisti, dalje poslanici, pa tudi mnogi taki, ki so v vojaških zadehah priznani veščaki. Še celo newyorski New Leader, ki nima do komunistov prav nobenih simpatij, je kar na prvi strani, v okvirju, priob-

Kaj so napredni Slovenci v Ameriki propagirali pred petindvajsetimi leti?

V Prosveti z dne 15. sept. so v urednikovem članku, v cestavku, ki se tiče v glavnem sedanje polemike o vprašanju: bodočnosti Jugoslavije, med drugim sledi beseda:

"Nekateri med nami trdovratno ponavljajo ene in iste besede, ki so jih izgovarjali pred 25 leti — ne zavedajoč se, da tiste besede danes ne pomenijo nič. Danes so na svetu republike, katerih predsednik je diktator in ljudstvo v njih nima nobene besede; so pa tudi monarhije, v katerih je monarh figura le za okrasek, pravi vladar pa je zbornica, v kateri je zastopano ljudstvo."

Tu se ne gre za kakšno polemiko z urednikom Prosvete, nego za apel na ta list, da naj povemo, če "tiste besede, ki smo jih izgovarjali pred 25 leti, danes res nič ne pomenijo." In ako ne, čemu sploh še treba biti v kakršnih koli aktivnostih, razen za reakcijo, kateri pa itak služi že vse preveč ljudi!

V času prve svetovne vojne je JRZ zastopalo, oglašalo in propagiralo v glavnih potezah sledi program:

1. Ustanovitev jugoslovanske federativne republike, všeči v Bolgarijo, z najširšo socialno zakonodajo in ljudsko začito.

2. Sodelovanje jugoslovanske federacije z vsemi državami s stališča spoštnih ljudskih dobrin vseposvod.

3. Enota in nerazdeljivost jugoslovanske republike.

4. Enakopravnost in osebna svoboda vseh državljanov.

5. Demokratična reprezentativna uprava države in njenih delov.

6. Splošna, tajna direktna in proporcionalna volilna pravica za vse javne zastope za vse državljane od dvajsetega leta dalje.

7. Neovirana združevalna, zborovalna in tiskovna svoboda.

8. Svoboda mišljenja in verovanja; ločitev cerkve od države in dosledno od javnega življenja.

9. Demokratiziranje diplomacije in javna zunanjopolitika pod kontrole parlamenta.

10. Socialna politika, katere namen je ustvaritev enakih gospodarskih pogojev za vse.

Ta program je bil med nami oglašan v korist narodom v Jugoslaviji v prejšnji svetovni vojni. Četudi je bil zavrnjen, to še ne pomeni, da je zanič. Ako bi bil sprejet v Jugoslaviji, in v svojem bistvu po vsem ostalem svetu, pa nabi bilo sedanje tragedije. In ne bilo bi vpitja o demokraciji, ker bi jo imeli, namesto da le kričimo o nji.

PRESOJANJA DOGODKOV DOMA IN PO SVETU

Sam Brewer, poročevalc češke Tribune, nastanjen v Ankari na Turškem, pravi v depelu z dne 19. sept., da "srbski patrioti" napadajo "komuniste". Pobijajo vse one upornike, ki nočejo priznati generala Mihajlovića za svojega vrhovnega komandanta. Vsem tistim gerilcem, "ki prejemajo povelje iz Moskve", je Mihajlović ukazal, da naj se Moskvi odrežejo, ali pa bo po njih. Tako so torej "komunisti" med dvema ognjenja. Ta usodni spor med jugoslovanskimi gerilci ni nov. Proletarec je bil sedaj edini slovenski list, ki ga je citatejšem predočeval in razjasnjeval.

Koliko je gerilcev v Jugoslaviji? Prej omenjeni poročevalc pravi, da jih je pod Mihajlovićem 80,000, pod komunističnim poveljstvom pa od 10,000 do 12,000. V isti depeši poroča, da Italijanski in nemški propadajo.

Myron Taylor, ki je bil Rooseveltov poslanik v Vatikanu, je minuli teden spet došel tja. Nemeji in Italijani so mu pustili svobodno pot, kot je mednarodno pravilo, kadar di (Nadaljevanje na 5. strani.)

Profitarji najtežje breme v vojnih naporih Z. D.

Po vsi deželi se debatira o krizi, ki prihaja med nas valedi "pomanjkanja". In ljudje se vprašajo: "Cesa naj nam bi manjkal, ko pa smo vedno poslušali le zagotovitve, da imamo vsega več kot preveč?"

Glavni problem sedaj je kavč. Nobena dežela na svetu ga ni uporabljala toliko, kot Zed. države, in na drugem mestu Anglia ter njeni dominante.

Dobivali smo ga skoro vsega iz Azije. Nad 90 odstotkov vsega prirodnega gumija se je priobdelovalo v Aziji, in ves ta za

sedanjo tehnologično dobo tako tako važen vir so kontrolirali angleški, ameriški in holandski kapitalisti.

Bili so uverjeni, da ga jih bo vojna sila teh držav izčivila in niti v sanjah jim ni prišlo na misel, da bi Japonci nekega dne utegnili udrebiti v bogastvo prirodnega kavčuka in ga vzetiti.

A dogodilo se je. In nekaj mesecov po tem neprisakovanim dogodku se je zvezni konгрès lotil preiskava, da dožene, kaj je s kavčukom, koliko ga imamo in čemu ni tu zalog, kar jih bi lahko imeli.

Brez večjih stroškov bi lahko v naprej ugotovil: Nismo ga radi tega, ker so se kapitalisti, ki imajo to obrt v področju, bali, da bi padle cene, pa so ga radi tega dobivali sem le "za sproti".

Enako slabu so se izkazali v tej vojni drugi trutnjani. V njihovi naturi je da misljijo edino na profit. Vse drugo jim je preteko.

Dognalo se je, da mesarske veleprodajalne, ki so v prejšnji vojni goljufale vlado s prodajanjem pokvarjenega mesa za vojake, spet skušajo izkoristiti

Nemška vlada obeta svojemu ljudstvu skozi zimo več mesa

V tolažbo nemškemu ljudstvu je, da bo smel — na papirju vsaj — vsakdo dobivati v prodajalnah skozi prihodnjo zimo 12 unc meseca na teden, pa tudi odmerki kruha so zvišani. Kdor ima denar, in če je kruha in mesec dovolj v prodajalni, si bo obojega lahko privočil.

Mesni odmerek je zvišan pol-drugo unc na teden, ali skupno, kot že rečeno, si ga sme vsakdo kupiti 12 unc. To je mali, aki pomislimo, da ga tu v marezki družini pojte vsak otrok več kot toliko na dan. Koliko časa bo to šlo, ne vemo, kajti tudi tu nas 'strašijo' z odmerki.

V Nemčiji je sedaj glavna hrana krompir. A ker so Nemci izborni kuhanji, in večaki v agrikulturi, vrh tega tudi izborni roparji, jedio v sedanjem vojni veliko več in boljše, kot pa so v prejšnji vojni, ko jim je angleška blokada res ikodovala.

"Stavke bodo uničile unije"

Včasi so bile stavke sredstvo za utrjevanje unije. A sedaj pa mnogi unijski voditelji, med njimi odbor unije delavec v kemski industriji, smatra, da jih lahko uničijo, in svare pred njimi. Dogajajo se včas temu, a ne mnogo. Le malo izmed njih je takih, da se jih lahko označi z "neodgovornostjo". Delavci imajo pač veliko mero potrežljivosti, a kadar je prepolna, vzkipi.

Leon Blum izgubil kmetijo

Bivšemu francoskemu premierju Leonu Blumu je vlada v Vichyju zaplenila vso imovino, vključivši njegovo farmo, ki obsegajo 50 akrov. Pravijo, da ima nekaj gotovine na varnem, namreč v švicarskih bankah, vse drugo pa so mu vzel. Blum je v zaporu zaenzo z drugimi tistimi ministri, ki so bili od nacijev oboženi krvide za sedanjo vojno in od Lavala pa krvide za poraz Francije.

"Ersatz" niklji

Ameriške kovalnice denarja vlivajo nove niklje ("groše"), v katerih ne bo nič niklja, pač pa 35 odstotkov srebra, 56 odstotkov bakra in 9 odstotkov manganeze.

Kanada za enakopravnost žensk v industriji

Kanadska vlada je odredila, da morajo imeti v industriji in kjer koli ženske enako plačo kakor moški, aki opravljajo enaka dela.

Kanada omejuje konsum opojnih piščic

Kanada se je odločila znižati uporabo opojnih piščic, da bo več denarja za druge namene. Ceni se, da Kanadčani zapljejo približno \$250,000,000 vsako leto.

Agitatorji, ki se trudijo razširiti delavske liste, kot je Proletarec, poznavajo izgovore, na katere načete, da jih bi lahko kar oni navedli in prihranili onemu, ki se otepa, čas in besede.

Slovenski pregovor pravi, "da je vsak izgovor dober, tudi če ga ...". In res jih ne zmanjka v nobenem slučaju. Agitator pove namen svojega obiska. On deluje v krizi in v dobrih časih, v vsakem vremenu. In posluša izgovore:

"Ne morem, ni denarja, ne delam, še za asesment nimam, imam zadosti drugih listov, saj vse enako pišejo, mi ni za čitanje, slabo vidim, samo krogajo se, vsak zase gleda, kaj bi podpiral one, ki pišejo, delati naj gredo, vse skupaj lažejo..."

V "dobreg času" pa:

"Delam vsak dan, sem pretruden za čitanje, še drugih listov ne utegnem brati, še eden mi je odveč, saj nič ne povedo, to kar pišejo, že vem, no, res, bi naročil, pa kaj mi hoče, ko pa niti na seje ne utegnem..."

In tretji:

"Go ne maram, ker je premalo mednaroden; preveč proti veri, premalo za slovanstvo, kakšen socialistem zastopa, je preveč za Rusijo, premalo za Rusijo, komuniste hvali, preveč komuniste napada, prepusto gradivo, ima 'pretežke' reči, da bi jih razumel, — res, no, bi naročil, a ne sedaj, pridi drugič..."

Zed. države bodo odločile vojno in narekovale mir

NAŠE IZGUBE V PREJŠNJI VOJNI MAJHNE V PRIMERI Z ONIMI, KI SE NAM OBETAJO V SEDANJI. — ALI BODO ŽRTVE POPLAČANE Z MIROM, KI BO ČLOVEŠTVU RES V KORIST?

Zed. države so se odločile premagati Japonsko in Nemčijo.

Kolikšne bodo žrtve?

Ako bomo za spoprijem pripravljeni šele ko druge sile pomagajo — namreč Rusija, in pa Kitajska, in ker se je treba boriti z Japonsko, ki je vojaško izbirno pripravljena v neizčrpana, in pa z Nemčijo, kar pomeni sedaj ne samo njo nego vse Evropo, tedaj lahko zapadamo, kako ogromno borbo imamo pred sabo.

Se celo dosedaj, ko smo kmaj le tu pa tam nekajko poslegli v vojno, plačujemo da kaj. A še veliko hujše pride, kadar res pričnemo z ofenzivo, bodisi kje na Pacifiku ali pa v Evropi, in v Afriki.

Izgube, ki nam prete

Zadnjo nedeljo je govoril v Kansas Cityju na konvenciji Ameriške legije med drugimi general Ben Lear, ki je v prejšnji svetovni vojni poveljeval drugi ameriški armadi v Franciji. Povedal je navzocim bridko resnico, da predno bo vse vojne konce v številu življenj in gmotno več kot v katerikoli prejšnji vojni.

Njegovo mnenje je, da je prav zelo možno, da bo vojno breme koncem konca na vseh bojiščih padlo na Zed. države, in da ne bo nič čudnega, če bomo, predno bo konfliktu konec, izgubili tri milijone mož.

Nekaj primerjav

Ako pomislimo, da smo jih v prejšnji vojni izgubili le 53, 381, potem lahko razumemo, kajko ogromne bodo žrtve Zed. držav, predno se diplomati po (Nadaljevanje na 5. strani.)

PROLETAR

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četr leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega tedna.

PROLETAR

Published every Wednesday by the Jugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaitz
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.
Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAR

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864

Reakcionarni kongres, ki se briga le zase in za privatne interese

Zvezna zbornica poslancev, s senatom vred, ne dela v sedanji svetovni krizi demokraciji nič kaj posebne časti in ugleda. Govoriti o demokraciji ali pisati o nji je morda zelo prijetno opravilo — toda kaj prazaprav je demokracija?

Poglejmo torej v naš zvezni kongres!

Ni je bilo v pretekli dobi, namreč pred to vojno, in med prejšnjo ter še daleč nazaj v demokracijah bolj reakcionarne zbornice, kot je na vso moč slavljeni ameriški zvezni kongres.

Lavorike si spleta iz dejanih in delovanja onih, ki so mu dali sloves v revolucionarni dobi, sam si jih s svojo večino ni zasluzil.

Vendar, mar je to njegova krivda? Ni, kajti ozadje ameriškega političnega razvoja je tako, da so nastale na eni strani takozvane politične mašine, na drugi pa politično nezrela masa, bodisi "ameriška", kot tudi ona, ki jo tvorijo priseljenci in njihovi otroci.

Kakšen bi bil danes v Zedinjenih državah položaj, ako bi na primer bil predsednik zvezne vlade lutka, z mentaliteto "natakarja", kakršne smo v zgodovini te dežele že imeli? Ali pa zvitega, reakcionarnega politika, ki bi prav tako, kakor večina kongresa, mislili samo na svoje koristi in na dobička svojega razreda?

Ako kdo služi pokončavanju demokracije, s krvjo in s sramami pridobljene, so to člani tukajšnjih zbornic, ki se ukvarjajo z golj z naporom, kako zajeziti napredek, kako ugonobiti predloge, ki bi imele biti ljudstvu v korist.

Kdo je delal prizadevanjam glavnega oglaševalca demokracije v tej deželi — predsedniku Rooseveltu — večje ovire v njegovih naporih — bili taki ali taki — kot mu jih je metal pod kolesa zvezni kongres?

Ves kongres? Ne! A tudi kar je bilo v njemu sprejetega v dobro stran, je administraciji uspelo še po dolgih naporih, zaslišavanjih in prizadevanjih.

Vse, kar je predsednik predlagal v obrambu dežele, so mu pobiali. In zvezna zbornica se je s tem gnjavila, torijski tisk je kričal, in kaj —

Prišel je napad na Pearl Harbor. Vsa opozicija se je nekaj časa potuhnila. Toda samo v vprašanju takozvane intervencije ter izolacijske politike.

Socialne zakone, ki jih je kongres sprejal pod pritiskom ekonomske krize, si jih toriji dan za dan, teden za tedenom, leto za letom prizadevalo uničiti, ali jim saj izdreti zobe.

Novembra bodo volitve. Strank v Zed. državah ni več. Ja pa kopica kandidatov, ki se na podlagi "dvostrankarskega sistema" trudijo, kako ostati pri koritu, ali pa izpodriniti koga, ki je že pri njemu.

Tako so kandidati v zvezni kongres tudi taki, ki obljubljajo vse mogoče: to je, iztrebiti koristolovstvo, pomagati v naporih, da zmagamo v tej vojni, in služiti ljudstvu.

Enako v svojih govorih prizadevajo tisti, ki so že poslanci in jim termin poteče, pa bi radi prišli nazaj v Washington. In prizadevajo, da se bodo tepli proti privatnim profitom, razkrinavalci in kdo ve kaj še vse dobrega bodo storili, ako se jim da priložnost.

Kaj pa so dejstva?

Davke, ki bi jih rada zvezna vlada nekako enakomerno razdelila, da ne bi bili najrevnejši sloji radi njih najbolj prizadeti, nalaga večina kongresa najbolj opim, ki jih najteže plačajo.

In unije — kako silno se postavodajalcibore, da ne bi unije, ki jih ščiti zvezna administracija, s svojimi stavkami in raketirstvi pognale vso deželo v "propast" in pomagale "Hitlerju v zmago".

Kakšna laž! Laž, ki jo je pobiila delavska tajnica Frances Perkins nedavno znova, toda kapitalistično časopisje se je odločilo Perkinsovo ignorirati. Tako je njenja izjava le tu in tam v kakem večerasopisu dobila par drobčekih vrstic.

Saj ni res, da se gre tu za demokracijo in pa za borbo s petokolonci! S slednjimi je mnogo truda, a niso toliko nevarni, kot tisti, ki pod kriko patriotizma in demokracije delujejo za ohranitev sistema kakor je bil.

Demokracija pomeni svobodo pod socialno disciplino.

Genij je, ki razmišlja o juhi in ustvari filozofski sistem. Tepec začne s filozofskim sistemom... in pride do juhe.

Stari red in stari režimi so stvar prošlosti! Karkoli nastane po tej vojni — dobro ali slabo — bo drugačno od onega, kar je bilo.

Gornje je slika iz Stalingrada, kakor je bil ob obrežju Volge pred vojno. Po nji se je vrnil ogromen promet, veliko večji, kot pa ga poznava na primer reka Mississippi. Stalingrad je bil majmodernejši sovjetsko industrijsko mesto — sovjetski Pittsburgh, a sedaj je v razvalinah. Sovjetska armada ga je sijajno branila. Menijo, da je bil nikdar večje bitke v zgodovini, kakor je bila skozi trideset dni borba za Stalingrad.

UPORI V SLOVENIJI V PROTEST PROTI BARBARSTVU FAŠIZMA

Uporniki v Sloveniji se dobro zavedajo, da česar ni zmogla organizirana jugoslovanska armada, tudi oni ne bodo brez vnanje pomoči. Vzeli temu raješ risikirajo vse, kakor pa da bi nemška in italijanska tolovljajo, da bodo "delo kmalu dovršili".

Težko je verjetno, da pripadajo ti uporniki pod kakšno smotreno vrhovno poveljstvo, čeprav moskovski radio "Slobodna Jugoslavija" v svojih poročilih o bojih po Hrvatskem, v Bosni, Makedoniji, Črni gori, Sloveniji itd. vedno poudarja, da dobiva vesti iz štaba "vrhovne komande", ki povejuje četam prostovoljcev in partizanov. Napade na povelnika četnikov Draža Mihajlovića so komunistični listi zadnje čase povetini opustili in v svojih poročilih se delajo kot da ga ignorirajo.

Eno novejših poročil JIC opisuje italijansko divjanje v ižanski okolici, v katerem pravijo:

"Ze nekaj dni pred usodnimi pozari v okolici Ig, se je tajno širila med prebivalstvom gorica, da se nahajajo v Mokru partizani, ki imajo večkrat tajne sestanke na Golem, v Škrilju in v Zapotoku.

Italijani so izvedeli za njihove sestanke, ter poslali kazensko ekspedicijo, ki je krenila v zgodbini junijevih urah, dne 17. marca, proti Mokru, ter obkolila vas. Prišlo je do kratke borbe, kjer je bilo ubitih šest partizanov. Tudi nekaj italijanskih vojakov je padlo.

Nato so se začele preiskave na Golem in v Škrilju, kjer je bil ustreljen okrog 20letni fant Glavan, ki je hotel iz strahu pred Italijani pobegniti. Nališi so nekaj orožja in municije. Tako naslednji dan so poigrali Italijani vse hiše, ki so bile na samoti, izpušči na Golem, na Kureščku, kočo na Kureščku, pristavo v Mokru, graščinsko žago in vse Kravja pr. Ubuli so več moč, med njimi tudi očeta neke družine, kjer je bilo mnogo otrok.

Naslednji dan so bilo požgano vasi: spodnje in Gornje Golo, Škrilje, Zapotok, Visoka Šuša, Osolnik, Purkare, Ustje ter s par izjemami odpeljani vse moški nad 18 let starosti v ižanski zapore, kjer čakajo obsođenje. Žene in otroci so bili konfinirani v raznih krajinah, kakor: Ig, Lika Loka, Matene itd., kjer smoj sejno sedaj bivati.

Pod tako strahovlado je res nemogoče pričakovati, da se bi mogel narod kaj dolgo in uspešno upirati, kajti za izgube, ki jih prizadeva sovražnjkom, mora plačati ogromne žrtve. In ker je treba fašistične provokacije poznavati, si lahko predstavljamo, da si uporništvo osvojenci čestokrat izmislijo, zato da imajo "kazenske" ekspedicije zadosten "vzrok" vrstiti svoje pošastno delo.

Vodstvo na Slovenskem
Nemške in italijanske oblasti imenujejo upornike v Sloveniji za razbojnike in pa za nevedne ljudi, ki so jih zapeljali v pogubo "komunisti". Oba slovenska lista v Ljubljani pozivata narod, naj ne postuša "komunistov", kajti kdor jim sledi, ne izpostavlja v nevarnost le sebe, nego svojce, cele vasi in občine.

Sični apeli se že dolgo pojavljajo tudi po tistem delu Slovenije, ki so ga vzeli Nemci. Tudi tu se dobre Slovenci, ki nemški oblasti pomagajo zasledovati "zločince" in "komuniste".

Vodstvo upornikov torej v takem položaju, v tako razkopalni deželi kakor je sedaj Jugoslavija, ne more biti eno za vse kraje, a verjetno je, da spada največ upornikov pod vodstvo takozvane vrhovne poveljstva, ki ima svoje glavne zvezze v Moskvo.

To velja tudi za Slovenijo. **Pokolja in pošagi v ižanski okolici**

Nemci in Italijani zatrjujejo, da so slovenske kraje že zemljepisno pod gestapo.

Odlöcite se, da dobite Proletarca s s enega novega naročnika na leto.

JOŠKO OVEN:

RAZGOVORI

Biljamo se koncu septembra in izvzemši strahovitih bojev v Rusiji in deloma po Balkanu, je drugače vse mirno v ostali Evropi.

Churchill in Roosevelt sta govorila. Prvi o svojem potu v Rusijo in razgovorom s Stalinom, preds. Roosevelt pa o splošnem položaju ter potrebi ustavljanja preteče inflacije. Obabda sta pohvalila Rusijo ter omenila potrebo druge fronte. Churchill se je dotaknil tudi Indije, češ, da je do sedaj bilo komaj kakih petsto žrtev, kar menda v tako ogromni deželi ni ravno veliko. Povedal je tudi, da je tam veliko belopopltnih vojakov. In končno, da imajo oblasti situacijo vso pod kontrolo. Ta njegov govor ni vsem ugadal. Ne le, da vprašanje Indije ni samo angleško vprašanje, ampak skoraj enako tudi Amerike, ker dogodi se lahko, da počlane katastrofalno za vse zaveznike. Ni čuda torej, da mnogi liberalni in delavski krogovi tu in v Angliji silijo in apelirajo na predsednika Roosevelta, da naj on posreduje, kajti čas je silno kratek.

Eden izmed Churchillovih kritikov je delavski poslačec Aneurin Bevan. Glede odnosov med Anglijo in Rusijo je rekel Bevan: "Ce pade Stalingrad in bodo Rusi potisnjeni na ono stran Uralov — bodo delave te dežele vedeli zakaj. Takrat bo izgovor ministra Churchillia, da je bila druga fronta neizvedljiva, nič vreden." Med drugim je rekel: "Vojna organizacija Velike Britanije je tako pomajnjivka, da Italijani lahko po slješev več vojakov v Rusijo, kot jih pa imajo v Afriki. Vse, kar mi držimo sedaj je sto petdeset tisoč Rommelovih vojakov v Afriki. Hitler je srečnejši v svojih zavzetkih kot je pa Rusija."

Nepotreben je opisavati junastva ruskih delavcev in kmetov. Stvari, katere so se dogajajo pri Sevastopolu in sedaj pri Stalingradu presegajo vse boje v zgodovini. Nepotrebno mi je opisavati junastva ruskih delavcev in kmetov. Stvari, katere so se dogajajo pri Sevastopolu in sedaj pri Stalingradu presegajo vse boje v zgodovini.

Nekoč sem čital zgodbo o malem dečku — bilo je za časa ruske civilne vojne. Deček, katerega so ujeli belogradisti, je bil nekako dvanajst let star. Po dolgem izprševanju in mučenju, da bi povedal, kje se skriva rdeča garda, so uvideli, da ne pridejo nikamor, kajti deček jim je samo odgovarjal: "Ne povem!" Potisnili so ga v veliko kmetsko peč, zakurili in ga počasi pekl... Otrok je stokal od groznih bolečin — ali na vsa vprašanje je bil samo odgovor: "Ne povem!"

In to je Sovjeti. Rusija danes. Izmed mnogih naj navedem slednji dogodek: Sestajajoči se živili iz znotrajnosti piramide solnce iz Teotihuacana in se posebno silno staro "metate" (kos težkega obdelanega kamna) na trenaž koruze, kateri je še danes v rabi v Mehiki. Ko sem bil prvji v tej deželi let 1939, sem si med drugim ogledal tudi slovito prehistočno piramido v Cuiculco. Ta je, kot pravijo, najstarejša piramida na ameriškem kontinentu. Več kot deset tisoč let je ležala skrita pod debelo plastjo lave, pod katero je zasul že tisočletja ugasi ognjenik Mont Ajusco. Prigradij novih cest so mehiške oblasti rabile ogromno količino zdrobljene in strojnjene lave. In tako je ta piramida prišla na površje. Iskali smo jo ves polovico.

(Nadaljevanje na 5. strani.)

O naših sosedih

Kadar se ozrem na omare poleg moje mize, na katerih imam naloženih polno predmetov — malih bogov, čudnih posodic iz gline, kos poslikanega zidu iz notranjosti piramide solnce iz Teotihuacana in se posebno silno staro "metate" (kos težkega obdelanega kamna) na trenaž koruze, kateri je še danes v rabi v Mehiki, se vedno spominim na naše sosede v solnični Mehiki. Ko sem bil prvji v tej deželi let 1939, sem si med drugim ogledal tudi slovito prehistočno piramido v Cuiculco. Ta je, kot pravijo, najstarejša piramida na ameriškem kontinentu. Več kot deset tisoč let je ležala skrita pod debelo plastjo lave, pod katero je zasul že tisočletja ugasi ognjenik Mont Ajusco. Prigradij novih cest so mehiške oblasti rabile ogromno količino zdrobljene in strojnjene lave. In tako je ta piramida prišla na površje. Iskali smo jo ves polovico.

Kako to, da so ameriški "človekolubi" — med njimi tudi slovenski, tako v skrbih za nemški narod, če bo premagan, dočim nimajo za trpinčene narode nikakričega sočutja?

Sejta kluba št. 1 JSZ

Chicago.—Ta petek, dne 25. septembra, bo sejta kluba št. 1 JSZ. Klub ima nad 60 članov in bilo bi dobro, če bi vsi prišli na sejo in kaj ukrenili, da v našem spet pride živiljenje, kot smo ga poznali v prejšnjih časih.

Za vsako stvar je treba dati, bila dobra ali slabla. In dokler smo delali, se nazadnje nismo repenčili na vsele končih in krajin, kot se sedaj.

Torej, ker je piknikov konec, poletje za nami, maj bodo tudi počitnice pri kraju za takoj delo, kakršno nam pripada.

Zato, ker je predsednik našev Kongresu ultimatum, katere se že cele mesece igra in

KRITIČNA MNENJA, POROČILA IN RAZPRAVE

KOMENTARJI

Publicistka Helen Lombard je še meseča avgusta t. l. napisala v dnevnik "Washington Evening Star" članek pod naslovom "Yugoslav Government in Exile to Drop Expensive Publicity". V tem spisu je med drugim trdila, da bo jugoslovanska vlada zapri svoj informacijski center v New Yorku, ker to želi načelnik ameriške informacijske službe (Office of War Information) Elmer Davis. Pretekovala je, da bodo razpuščeni tudi drugi propagandni birovi, ki jih vzdržujejo zavezniške vlade v Zed. državah. Njen članek je v velikem užitku pricel v madžarskem prevodu list "Magyar Banya-szelap".

Elmer Davis je sklical na 9. septembra v Washington predstavnike zavezniških propagandnih birov, katerega so se udeležili menda tudi vsi važnejši člani Jugoslov. informacijskega centra. Obravnavali so vse probleme, spadajoči pod njihovo področje, in Davisa vprašali tudi glede članka omenjene publicistke. Posebno člani JIC so se čutili prizadeti, ker jih je prijemal Jugoslovija svařen madžarski list, češ, aha, celo zvezna vlada vam stopa na prste, ker trošite kupe denarja! Poročilo iz JIC pravi, da je po pojasmilih in argumentih raznih udeležencev Elmer Davis izjavil, da nima on, ne Office of War Information, kateremu načeljuje, s člankom Helene Lombardove nobene zveze in sploh ne želi, da se tako neodgovorno pisanje pomoči. Ob enem je dal Jugoslovanskemu informacijskemu centru priznanje, ker svoje delo v zbiranju in oddajanju informacij o Jugosloviji in o sedanjih dogodkih v nji dobro vrši.

Propagandna in informacijska služba posameznih vlad je res draga stvar. Koliko troši jugoslovanska vlada zanje v Ameriki, picev te kolone ni znano, domneva pa, da stane precej tisočakov. Z njo v zvezi nastajajo tudi razni neposredni izdatki. Vrh tege je v New Yorku še par drugih propagandnih in informacijskih agencij, ki tudi delujejo v obrambo in za obnovitev Jugoslavije. Ena, ki jo vzdržujejo vse zavezniške vlade, izvzemši Sovjetska Unija, vodi propagando v prid vseh.

Najdražji informacijski urad, kar jih je še kdaj obstajalo v tej deželi, je že prej navedeni Office of War Information. Deluje pod okriljem zvezne vlade, oziroma je njena ustanova in nji odgovorna. Sveda, tudi stroške plačuje vlada. Office of

War Information ima okrog deset tisoč uslužbencev, med njimi visoko plačane publiciste, artiste, veščake iz filmske industrije, statističarje, žurnaliste, polzvedovalec itd. Trideset tisoč uradnikov za en tak urad — to je pa veliko celo za tako veliko deželo kot so Zed. države. V primeri z OWI je jugoslovanski informacijski biro v New Yorku malenkost, dasi za jugoslovansko državno blagajno kako "expensive".

OWI ima svoje nameščence v vseh zavezniških deželah. Radijska poročila v tuje dežele, tudi ona, ki jih pošiljajo razni biroji zedinjenih narodov, se oddajajo z njegovo odobritvijo. Elmer Davis, ki je veščak v takih poslih, ima torej tako važno vlogo v besedini in živčni svetovni vojni, kakor jo ima Hitlerjev minister propaganda.

In Nemčija je bila prva, ki je tak način vojnje v svetovni borbi na debelo razvila. Tudi Anglia že od nekdaj zapravila milijone funtov šterlingov za propagando, a posegala je z njo večinoma v višje plasti.

Hitler je šel z njo med maso, in enako jo vrši med ljudskimi množicami vseh narodov sovjetske informacijske ter propagandne službe. Elmer Davis jo razvija za Zed. države v še večjem obsegu. Razpletajo jo po Evropi, Aziji, v centralni in Južni Ameriki, in seveda še posebno v Zed. državah, kjer mu je treba pobijati sušljana, ki jih širijo petokolonci, in pa vprašajo propagando, ki prihaja sem po radiu ali kakor že iz osiščnih dežel. In odbijati mora tudi kritike, ki lete na vlado od poštenih ljudi.

Davis je pod okriljem OWI pozval dne 18. septembra na sestanek v Washington skupino Jugoslovanov, med njimi nekaj Slovencev, kakor je bilo poročano, da mu povedo, čemu toliko prepiranja in denunciacij med njimi. Posamezne prizadete Jugoslovane pa so uradniki OWI zasliševali že prej. Četudi "melting pot" v tej deželi dobro deluje in čezdalej hitrejše, je individualni značaj posameznih narodnosti, ki so zastopane s priseljenci, se dne tolikšen, da nastajajo posebno v vojnem času med nekaterimi ostri sporji, boji in sovraštva. Davisov namen je, da to hiba v interesu ameriške skupnosti in vojnih prizadetih odpravi. Naloga ni lahka, a jo bo izvršil, če ne zlepa, pa s pritiskom svoje oblasti.

Konvencija SDZ v Clevelandu je bila zelo liberalna — če ne v vsem, pa prav gotovo v določanju plač izvršnim od-

Predsednik Roosevelt je v govoru, naslovljenem mednarodnemu študentovskemu zboru, omenjal posamezne države, ki se bore z osiščem, in med njimi omenil Srbijo namesto Jugoslavije. Mnogim Slovencem v Hrvatovem to ni bilo všeč in nekateri so mu nejevoljno izrazili pisemo. Louis Adamic pa se je proti tisti predsednikovi pomoril potokil njegovi ženi Mrs. Rooseveltovi. In je pomagal. Predsednik je pojasnil, da je nekoč zbiral znakme raznih dežel, med njimi srbske, pa mu je tako šinila v njegovem gospodru beseda Srbija na jezik. Misil pa je Jugoslavijo. S tem je stvar izravnana, če je. Za Rooseveltovo je. Je pa precej Srbov, ki vneti skrbe, da se imenuje v ameriškem tisku vedno bolj pogosto Srbija, kot da Jugoslavijo sploh ni bilo, in ako je obstajala, je sedaj ni več, Srbija pa se bori dalje, kot se je v prejšnjem svetovni vojni. Tudi nekateri ameriški kolonarji so naziv "Jugoslavija" opustili in ga nadomestili s "Srbija". Morab do v tem oziru utegnil Elmer Davis kaj izdatnega opraviti. Za povprečnega Američana je to nesoglasje malenkost, ni pa malenkost za vzvrgnene duhove med Jugoslovani.

Ameriški Slovenec povečuje v daljšem uredniškem članku cerkveno svečanost v stadijonu Soldiers Field v Chicago, ki se je udeležilo nadstvo tisoč vernikov. Cerkvene obrede je vodil češki katoliški nadškof Samuel Stritch. "Am. Slovenec" poroča, da je vladika Stritch "ves zaskrbljen javno molil k Bogu za zmago in pravičen mir. Molil je in prisil blagoslova za naše sinove, ki odhajajo v vojaško službo braniti domovino proti kričnim agresorjem." V tem duhu je napisal ves članek, ki govori o prepričanju krščanstva, in kako je ogromna množica 125.000 ljudi vsa poklenila in molila s škofov vred in iz tisočev sreje kipela vroča prošnja za zmago in pravičen mir.

Vroče prošnje k Bogu se dvigajo na primer v takih množinah tudi v Italiji. Tudi tam imajo škofe, nadškofe in kardinalje, ki enako vroče molijo k Vsemogočnemu, da naj dodeli zmago Italiji, ker se bori za pravičen mir in proti "krivičnim agresorjem" (Angliji in Zed. državam). Goriški nadškof na primer tira k takim molitvam tudi slovenske katoličane na Primorskem. Komu naj ugodi Božji Tron? Ali pa naj ostane neutralen, kakor je Sveti Oče Pij v Rimu?

Enakopravnost je pod naslovom "Debakel Jugoslavije" priobčila vrsto člankov, ki so bili res dokumentarni, kakor jih je označila. Avtor ni podpisani, a kdo je, to ni težko uganiti. Iz njegovega opisa vsi vzklikali: "Živel kralj in ves kraljevski dom!" Odgovarjal je na čestitke in se zahvalil za zastavo in imenu garde general-stabni podpolkovnik Slovenec Milan Prosen. Vzklikal pa je Draži Mihajloviću, kralja pa omenil kar tako kot "vrhovnega poveljnika". Sele na banke-

V Braziliji je bilo veliko demonstracij proti Nemčiji in predno ji je vlada v Rio de Janeiru napovedala vojno. Gornje je slika ene takih demonstracij, v kateri so udeleženci nosili morje zastav in klicali smrt Hitlerju in njegovim zaveznikom.

ga, sele dober teden po okupaciji. Ni čudno, če jih je toliko od tam, ki v begunstvu vzklikajo, da so za obnovitev Jugoslavije. Mnogim Slovencem v Hrvatovem to ni bilo všeč in nekateri so mu nejevoljno izrazili pisemo. Louis Adamic pa se je proti tisti predsednikovi pomoril potokil njegovi ženi Mrs. Rooseveltovi. In je pomagal.

Predsednik je pojasnil, da je nekoč zbiral znakme raznih dežel, med njimi srbske, pa mu je tako šinila v njegovem gospodru beseda Srbija na jezik. Misil pa je Jugoslavijo. S tem je stvar izravnana, če je. Za Rooseveltovo je. Je pa precej Srbov, ki vneti skrbe, da se imenuje v ameriškem tisku vedno bolj pogosto Srbija, kot da Jugoslavijo sploh ni bilo, in ako je obstajala, je sedaj ni več, Srbija pa se bori dalje, kot se je v prejšnjem svetovni vojni. Tudi nekateri ameriški kolonarji so naziv "Jugoslavija" opustili in ga nadomestili s "Srbija". Morab do v tem oziru utegnil Elmer Davis kaj izdatnega opraviti. Za povprečnega Američana je to nesoglasje malenkost, ni pa malenkost za vzvrgnene duhove med Jugoslovani.

Fred A. Vider razpravlja v Prosveti z dne 17. sept. o zadnjem čakačem sestanku odbora slovenske sekcije JPO, ki je sklenil sklicati slovenski kongres v namenu, da se ustanovi v obrambo slovenskega naroda in za združenje njegove dežele med ameriškimi Slovenci močno politično akcijo. Za datum konгрresa so določili 6. decembar in za kraj pa SND v Clevelandu. Ker je tam dom omenjega dne oddan, je Kongres odložen za teden pozneje. Vider meni, da v enem dnevu tak zbor ne bo mogel izvršiti svoje naloge. Isto je bilo v tej kolomi ugotovljeno v zadnjih številki Proletarca. Tudi če se za zbor organizira najspretnejši "steam roller", in pripravljalni odbor določi kandidate že v naprej, bo dela še vseeno več kot se ga bi zmoglo v enem dnevu, aki se ga noče izvršiti uspešno in po demokratičnih pravilih. Neke pozdravov, par govorov, izvolitev načelstva, resolucija, ali dve, pa je dneva, konec. In potem če bo še parada, in pa banket — skoro ne moremo pričakovati kaj dosti boljšega kot se je dogodilo na sestanku 7. junija. Naravno, da se kongres ne sme razviti v "govorniško društvo" po znani rečenici "free for all", kajti v tem slučaju bi bilo tudi teden dni premalo, če bi hotel govorje kdo poslušati. A vsekakor, saj dva dni časa se bi le potrebovalo. Z dobrim vodstvom bi se lahko v tem času morda opravilo vse najnujnejše, delo pa bi nadaljevali oni, ki bi ga prevzeli. Če se zborna bo organiziralo v tem smislu, je bojazen, da bo to le "še en poskus", kakor so bili prejšnji, upravičena.

V Kairu so izročili ob veliki svečanosti jugoslovanski generali trikraljevski garde polkovno zastavo. Poročilo pravi, da so jo spletje jugoslovenske žene v Ameriki, izročili pa so jo jugoslovanski gardi v Egiptu v imenu kralja njegovi zastopniki. Ko so jo poklanjali, so ob koncu svojih govorov vse vzklikali: "Živel kralj in ves kraljevski dom!" Odgovarjal je na čestitke in se zahvalil za zastavo in imenu garde general-stabni podpolkovnik Slovenec Milan Prosen. Vzklikal pa je Draži Mihajloviću, kralja pa omenil kar tako kot "vrhovnega poveljnika". Sele na banke-

ve, da je neozdravljivo bolan, in da je v nadlego sebi in svojem, in pri tem troši še zadnje prihranke za zdravilne in zdravila, ko ve, da prav nič ne pomaga, namesto da bi postil tisto družini in se umaknil "s tega sveta".

Vprašanje razpolaganja s svojim življenjem bi moral biti nesporno. Človek, ki mora življenje iz enega ali drugega vzroka postane breme, bi moral imeti pravico odvreči ga, od sebe.

Z gospodarskih vzrokov so samomori med člani naših bratih organizacij seveda zlo, ker se člane predčasno odtegne plačevanju asementov in je za njim treba plačati posmrtnino toliko prej.

Pri tem vprašanju moramo upoštevati tudi mentalno stran samomorilca, ki je pač vselej kolikor toliko na kak način iz reda. Skratka, mislim, da ne moremo tem revežem zameriti njih čina; kajti globoko v njih duši — ne v taki, ki "živi" po smrti — se gode stvari, katere je nam težko doumeti in človek mora imeti v sebi težak boj predno se odloči za tak korak.

A. Shular.

Milwaukee "robantanje"

Pred par tedni sem bil na poslovcih tam gori na wisconsinškem polotoku v prijazni vasi Fish Creek imenovan. To sicer ni nikakršna zanimiva novica, kakor ni nobena novica to, da sem tam gori ves teden pridne lenaril. Bolj zanimivo je pa stito, kar me vleče že več let vsačko poletje v ta prijazni kraj.

V tej vasi se namreč pričenja sloviti "Peninsula State Park". Kakšnih štiri tisoč akrov gozda obsega ta park, ki je preprezen z lepimi cestami za avto, ter z dolgimi, vlijugastimi cestami za pešce. Te ceste in steze vodijo človeka po senčnih goščavah ali pa obrežju zaliva Green Bay. Hodil ali pa vozi že koderkoli, povsod boš občutil dih ne preveč pokvarjene narave. Potčutil se boš v tej pokrajini kakor da si v krajstvu miru in to kaj dobro deje razburkanim živcem. Kakor nalašč je ta svet ustvarjen za sanjanje in lenarenje.

Glavni magnet, ki me vsako poletje vleče v tiste kraje je pa spomin na pokojnega Franceta Novaka! Prva Francetova zadnja pot je namreč bila v ta lepi kraj, druga pa na pokopališče Forest Home...

Par tednov pred Novakovim smrtnim smo se napotili on, dr. Schuler, Frank Ermenc in moja-malenost v tisti park. Prebili smo tam samo dva dni, in zavabili smo se izvrshno-najbolj pa Novak — četudi je bil izčrpán in izmučen, čeprav je bil zapisan smrti...

Prijatelji, lepi so spomini na tistih par dni in lepi so spomini na idealista in socialista Novaka. Zato pa hodim vsako leto v tisti mizi kraj, da sanjam o dnevih, ki sem jih tam preživel v družbi prijatelja in sodružin in pa tudi o časih, ko še nismo poznali novodobnega "socializma" in pa o časih, ko so "tešla", ki niso razumela vseh socialnih vprašanj ponosno nosila prapor resničnega napredka...

France Puncer.

AFL za izboljšanje socialnega zavarovanja

Ameriška delavska federacija je nedavno objavila svoj načrt za izpopolnitve socialnih zakonov, pred vsem za pokojnine, brezposelnostno zavarovanino, in dalje jen osmutek določa tudi zavarovalnine v bolnišnjih, in pa bolniško oskrbo, ki je sedaj vsled visokih cen milijonom delavcev in njihovih družin nedostopna.

ZA LICNE TISKOVINE
VSEH VRST PO ZMERNIH CENAH
SE VEDNO OBRNITE NA UNIJSKO TISKARNO

Adria Printing Co.

1838 N. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

Tel. MOHAWK 4707

PROLETAREC SE TISKA PRI NAS

PRISTOPAJTE K SLOVENSKI NARODNI PODPORNİ JEDNOTI

USTANAVLJAJTE NOVA DRUSTVA. DESET ČLANOV(IC) JE TREBA ZA NOVO DRUSTVO

NAROČITE SI DNEVNIK

"PROSVETA"

Naročnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$6.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$1.50 za četrtek leta; za Chicago in Cicero \$7.50 za celo leto; \$3.75 za pol leta; za inozemstvo \$9.00.

Naslov za list in tajništvo je:

2657 So. Lawndale Avenue
Chicago, Illinois

HITLERJEVI POMOČNIKI V ZASEDENIH DEŽELAH

V vsaki deželi, ki jo je zasedel Hitler, je imel poleg pete kolone tudi že v naprej pravljenega "kvizlinga", ki je prevzel "vlado", da je z njim pomagal osvojevalec krotiti domače ljudstvo.

Vidikum Quisling je bil prvi, ki je prevzel ta nečastni posel takoj ko so nacijske čete udire na Norveško in jo osvojile. Pomagal jih je s svojo peto kolono, in v nagrado mu je Hitler izročil mandat "poglavnika" nad Norveško. Po tem prvem Quislingu je nastala označba "kvizling" za vse take, ki so dobili od Hitlerja enako vlogo.

Na Češkem jo vrši "premier" Emil Hacha. Izdaja dekrete po nacijskih navodilih in ukazih v imenu "češkega naroda" in ga svari pred "komunisti", ki ljudstvo zavajajo v "nepostavljena" dejanja in mu povzročajo nič drugega kakor nesrečo, namesto da bi živel v miru.

V Jugoslaviji so dobili mandate služiti fašizmu trije glavni kvizlingi. Najbolj znan izmed njih je Ante Pavelić, "poglavnik" lažljivo označen "kvizling" za vse take, ki so dobili od Hitlerja enako vlogo.

Na Češkem je bila "premier"

Emil Hacha. Izdaja dekrete po

nacijskih navodilih in ukazih v

imenu "češkega naroda" in ga

svari pred "komunisti", ki

ljudstvo zavajajo v "nepostavljena"

dejanja in mu povzročajo

nič drugega kakor nesrečo, na-

mesto da bi živel v miru.

V Jugoslaviji so dobili man-

date služiti fašizmu trije glavni

kvizlingi. Najbolj znan iz-

med njih je Ante Pavelić, "pogla-

vnik" lažljivo označen "ne-

zavljene hrvatske države".

Drugi je general Milan Ne-

dić, Srb in bivši vojni minister

v jugoslovanski vladi. On je

"premier" Srbije, kolikor je je

še ostalo. Ko je bila Jugoslavija

še samostojna, ga je časopis

poveličevala za velikega

vojnega večnika, domoljuba in

pogumnjavega moža, ki bo branil

svojo deželo pred vsakim na-

padalcem. Sedaj skupaj s Pa-

veličevimi "ustaši" lovita po

gorah in gozdovih Mihajlovi-

ćeve četnike, hrvatske "komuni-

ste", ki pod poveljstvom os-

vobodilne fronte povzročajo

"ustašem", Nemcem in Italijan-

om, precej preglavic, in parti-

zane po Dalmaciji in kjer že se

pojavljajo. Oba ta kvizlinga

pomagata s svojimi pomočniki

Nemcem in Italijanom pobijati

svoje uporne rojake.

Popolnoma neznan širši jav-

nosti je slovenski kvizling.

Menda se piše Rupnik in v ju-

goslovanski armadi je bil gene-

ral. Svoj mandat je dobil od

Italijanov, ki so ga imenovali

tudi za župana mesta Ljublja-

ne.

Močnega kvizlinga ima Hit-

ler v Belgiji, ima ga na Nizo-

zemskem in na Danskem. "Naj-

znamenitejši" med vsemi pa je

francoski kvizling Pierre La-

val. To je spretan, lisajski poli-

tic, ki je bil že v predvojni

Franciji nekaj časa premier in

večkrat pa član kabineta pod

kakim drugim premierjem. On

je bil že pred leti eden glavnih

propagatorjev za sporazum

Francije s Hitlerjem in Mu-

ssolinjem, in je nasprotoval sank-

cijam, ki so jih proglašile čla-

nice lige narodov proti Italiji,

ker je napadla Etiopijo.

Francija je bila takrat polna

"apizarjev", enako Anglija in

ni jih manjkalo v Zed. drža-

vah. Tu so spremenili svojo vlo-

go še po 7. decembru, ko je

Japonska udarila na Pearl

Harbor.

Vsi "kvizlingi" imajo pomoč-

nike in tudi brez pristašev niso.

Časopis mora pisati po navo-

dilih nemške vlade in kvizlingi

skrbe, da se povelja točno izvr-

šujejo.

Vlogo kvizlingov igrajo tudi

španska, madžarska, bolgarska

zaznovanega, kar bi po vojni odpravilo staro tesnobo in posamezne dežele združilo v federacijo, ki bi temeljila na gospodarstvu v prid ljudstva in bila urejena po načelih resnične demokracije. To bi pomenilo ustavo in tak volini red, ki bi dal ljudstvu vso pravico odločiti o obliki vlade, gospodarstvu, socialnih zakonih itd.

O demokracija! Kako sedaj govore spoštljivo o tebi celo takki, ki ji prej niso pustili do razmaha?

Ti "would be" oratorji nam pripovedujejo, kako Nemci in Italijani pobijajo naše ljudi na, da mi ne vemo, kaj je vojna. Seveda vemo, in vemo tudi, kaj počne nacijske in fašistične tople.

Prav zato, ker to vemo, tudi želimo, da bi se po tem klanju napravilo konec zasebnim državam, ker če ostanejo kot so bile, bi lahko ena ali druga spel pripravila svet v ponovno vojno katastrofo. Evropski narodi bodo odpravili tragedijo krvavljenja, ubojev nedolžnih, lakot in barbarstva, če se zedinijo živeti federativno, to je v uredbi, v kateri bodo drug z drugim sodelovali, ne pa se izvlečati. Če pa ostanejo trmati in bodo tiščali v obnovitve starih razmer in starih verskih predvodov ter sovinističnih sovraštev, bodo prej ali slein dobili novo vojno. Da bo še hujša, kot sedanja, si lahko mislimo.

Predstavniki iz zamejstva nam govore v tem duhu, ker se pač nočejo ali pa ne smejo zameriti svojim višnjim v Londonu. Mi jih ne silimo v demokratično ureditev Evrope radi sebe, kajti tu že imamo federacijo na demokratičnem temenu, ampak ker želimo, da bi narodi tam tudi enkrat v miru živeli in si izboljšavali razmere, namesto da stradajo in so vsak čas izpostavljeni nevarnosti, da plane nanje sedaj ta, sedaj drugi nasilnež. Naj se evropske vlade izrečejo za odpravo srednjeevropskih tradicij, ki prevejo Evropo, in ji dajo kaj modernega, pa bodo koristili ljudstvu tam in drugod, da se ne bomo vedno pehali iz ene v drugo vojno.

John Simčič.

RAZGOVORI

(Nadaljevanje z 2. strani.)

poldan. Leži namreč v najbolj zapuščenem in nedostopnem kraju mehiške kotline. Stari Indianec, kateri je komaj malo razumel španščino, je stanoval v malih vobilnem prav v piramidi. Naš mehiški kažpot mu je končno dopovedal, da bi radi kakšne izkopnine, katerih je dovolj v tej piramidi. Dal sem par posovos in rezultat je stara napol strohnela "metate".

Ali to je samo uvod. Kar bi rad povedal je, da smo vse v vespelj pozdravili vstop bivšega predsednika Mehike Lazaro Cardenasa na važno mesto v vladah.

Od zadnjih mehiških volitev se je tam precej spremeno. Kot so liberalni in še posebno delavsko misleči krogli z bojaznijo pričakovali, se je v veliki meri dogodilo. Vlada predsednika Avilo Camacha se je nagiba veden boj na desno. Bati se je že bilo, da bo mehiško ljudstvo ponovno izgubilo, kar je pridobilo pod napredno Cardešovo vlado. Cerkev je začela dvigati glavo, in ne samo to, veleposestvo in domača aristokracije je oživila.

Z vstopom Amerike v vojno in v stopom Mehike v vojno se je precej spremeno. Camacho se več tako ne opira na svojega reakcionarnega brata Maximina, in s Cardenasom v vladah, je upanje, da se bo mehiška revolucija nadaljevala. To je želja vsakega iskrenega socialističnega.

* Za ruski fond sem prejel od Jos. F. Durna iz Clevelandu \$2.50. Daroval jih je John Koss. Iskrena hvala!

O Kitajski v prihodnji številki.

Zed. države bodo odločile vojno in narekovali mir

(Nadaljevanje z 1. strani.) sedajo k zeleni mizi.

Zato je važno, da je ne bomo končali kakor zadnjo: z imperialističnim mirom, nega tako, da bodo saj bodoče generacije lahko v miru živelle in de-

KAJ SI MISLIJO RUSI O OBETANI "DRUGI FRONTI"?

(Nadaljevanje z 1. strani.)

Evropi, da čim bo vojne konec, bodo dosegli tja ameriške in angleške ladje, pole ne živl, in pa, da se anarhije ne bo trpel. Zato bodo poslane tja za vzdrževanje reda in mira zavezniške čete. Naj bodo torej narodi previdni, da ne vzplamte strasti mehiških krogov vse preveč takih, ki so brez idealizma, brez smisla za potrebe ljudstev, in če bodo oni odločevali pri sklepaju mrau, bomo dobili le nov Versailles in nč več.

Angleški vladi se gre ne samo za poraz Nemčije, nega za obveznost imperija, ki pa je v tej vojni dobil že silne udarce.

Takška angleške vlade v Indiji je tudi tepe. In naravno, angleški in ameriški toriji, kar pomeni bogataški, posedujoči sloj, ki živi od izkoriscenja delavnih množic, hoče na vsak način, da sistem, od katerega

da je namen vlade obvarovati sedanji gospodarski red.

Angleški vladi se gre ne samo za poraz Nemčije, nega za obveznost imperija, ki pa je v tej vojni dobil že silne udarce. Takška angleške vlade v Indiji je tudi tepe. In naravno, angleški in ameriški toriji, kar pomeni bogataški, posedujoči sloj, ki živi od izkoriscenja delavnih množic, hoče na vsak način, da sistem, od katerega

In Rusija?

Toda ali jim bo Rusija, v slučaju zmage in se prepuste previdnemu vodstvu angleške v Ameriki vlade, ki sta jim zagotovila uvesti štiri svobodine, kakor sta jih razglasila Roosevelt v Churchill.

Nejašni vojni cilji

"Stiri svobodine" iz atlantskega čarterja sicer lepo zvezne, a v njih ni nič določnega.

da je namen vlade obvarovati sedanji gospodarski red.

Angleški vladi se gre ne samo za poraz Nemčije, nega za obveznost imperija, ki pa je v tej vojni dobil že silne udarce.

Takška angleške vlade v Indiji je tudi tepe. In naravno, angleški in ameriški toriji, kar pomeni bogataški, posedujoči sloj, ki živi od izkoriscenja delavnih množic, hoče na vsak način, da sistem, od katerega

In Rusija?

Toda ali jim bo Rusija, v slučaju zmage, pomagala obvarovati razmere kakor so bile? In ako ne, ali bo netila socialne upo-

re, še uveljavljati ljudstva v revolucijski in stremljati zavladati nad Evropo?

To jih skri. To, da sovjetska vlada nima vzroka navduševati se za kapitalizem angleške in ameriške sorte, vemo vsi. Skrbi pa torije, da bodo Rusi pomagali vzdrževati red in mir z sistemom, kakor je bil, ali pa ponovili igro "desetih dñi, ki so pretrstile svet".

Sedaj, ko smo v sposoprijemu s sovjetskim soglasja. Vlada Zed. držav pravilno predstavlja, da branimo predvsem ne samo našo svobodo, nega tudi "naš način življenja" Po domače se to pravi,

To jih skri. To, da sovjetska vlada nima vzroka navduševati se za kapitalizem angleške in ameriške sorte, vemo vsi. Skrbi pa torije, da bodo Rusi pomagali vzdrževati red in mir z sistemom, kakor je bil, ali pa ponovili igro "desetih dñi, ki so pretrstile svet".

Komunisti v Angliji so na svoji konvenciji sklenili med drugim, da zahtevajo od vrhovnega poveljstva angleške armade "drugo fronto", in pa izstop treh ministrov iz vlade.

Dalje, da se odpolkole angleškega poslanika Samuela Hoareja iz Španije, poslanika Halifaxa iz Zed. držav, in L. S. Amerije, ki je tajnik angleške vlade v Indiji. Komunisti so v Angliji tako majhna stranka. Toda ker se smatrajo za nekake neuradne

The Relieve the Rich at The Expense of the Poor

Poor Get it "Where Chicken Got the Axe" in the
Senate's Tax Bill, as LaFollette Predicted

One of the hardest tax blows in history was dealt the poor man by the Senate Finance Committee as it labored on this week with the gigantic tax bill.

After rejecting all kinds of Treasury Department proposals for spreading the burden of war financing, the committee adopted a gross income tax, to be imposed in addition to the regular income levy.

Introduced by Senator Walter F. George (Dem., Ga.), chairman of the committee, and described as a "Victory tax," it exacts 5 per cent of all income above \$12 per week and adds 24,000,000 persons to the tax rolls, most of them in the low income group whose every penny is already outmatched by the high cost of living.

Raising an estimated \$3,650,000,000 additional revenue, the tax would be deducted from pay checks by employers and would also be levied on pensions or other annuities. It would not, however, be assessed upon the income from tax exempt securities, most of which are held by the wealthy.

The plain provides for post-war refunds of not more than \$500 for single persons, \$1,000 for married persons and \$100 for each dependent—in contrast with 10 per cent refunds accorded corporations and wealthy individuals whose other concessions run high into the millions.

No provision is made for crediting any of the money collected under this tax against the regular income tax. Credit, however, could be currently taken on life insurance premiums outstanding January 1, 1942, on payment of debts incurred prior to that date or on the purchase of war bonds.

Further proof of the committee's determination to relieve the rich at the expense of the poor is provided by the conservative spokesman for Big Business, "The Wall Street Journal."

It announces that the 5 per cent tax will hit hardest those with incomes of \$5,000 or less. It also prints a table showing that the Senate's reduction of corporation taxes will save big concerns millions of dollars, and in some cases double the amount available for distribution among stockholders.

Vast sums have been lost by the committee's failure to plug "loopholes" which enable the rich to escape.

An outstanding example is the post-war refund, which took away an estimated \$660,000,000. The percentage depletion privilege accorded oil and gas and mining companies deducted \$200,000,000 more. An increase from \$60,000 to \$80,000 in inheritance taxes, refusal to tax income from state and municipal securities or to compel husbands and wives to file joint returns lost hundreds of millions more.

The combination spending and compulsory saving tax proposed by the Treasury Department was quickly turned down by the committee. The Treasury argued this would be much better than a sales tax because it would hit "big spenders" much harder than the "little fellow."

A 5 per cent sales tax proposed by Senator Joseph F. Guffey (Dem., Pa.) was also discarded, as was the proposal by Senator John A. Danaher (Rep., Conn.) for payment of 10 per cent tax on each purchase, with the option of crediting the tax to the purchase of war bonds, or against income tax.

Even with the additional burden imposed on average Americans, the Senate bill is still short of Treasury demands. In an effort to bridge the gap, the committee has turned to excise taxes, and it appears that there, too, the poor are destined to "get it in the neck."

There were prospects to increasing the tax on tobacco and other items in which the tax concealed in the price charged the consumer.

In anticipation of a drop in war bond purchases because of the higher taxes to be levied against the "little fellow," combined with the rising cost of living, the committee adopted the resolution of Senator Robert A. Taft (Rep., Ohio) calling for a committee of 11, including Treasury Secretary Henry Morgenthau, Jr., and equal representation of Senate and House, to study means of compelling citizens to save. The committee will report to Congress and the President early in January.—Labor, Washington, D. C.

WHAT THEY SAY?

Claude R. Wickard, Secretary of Agriculture:

"On the home front a self-sacrificing American must wage two great battles—the battle for production and the battle against inflation. We are running into trouble in both of these battles. But not through the fault of every-day loyal Americans. We are getting into trouble mainly through the doubts and delay caused by tactics of short-sighted group interests who are either interested in making every dollar they can now, or in trying to see that their own business or organizations will be in a favored position after the common people of the country have won the war for them."

"Now most of these obstructionists do not even realize they are unpatriotic. Their minds simply are set in the old groove of seeking or maintaining advantage. Such men sit in many places. There are business men who still would take needed materials and transportation away from the war effort so that they can maintain their business organizations as usual. There are individuals in Government who resist changes, even though those changes now are imperative. There are men in positions of leadership in labor and agriculture who still think more in the old terms of group advantage than in terms of the Nation's welfare."

"All of these people are making a tragic mistake. What will it profit any group to win a temporary advantage and lose the whole war? Ask the business men of Germany, or the labor leaders of Norway, or the farm cooperative leaders of Denmark. I am sure that the vast majority of Americans know how foolish it is to try to conduct business as usual in a world at war."

Lieutenant General George H. Brett, U. S. Army:

"You men and women of labor, you are blood brothers to the pilot. He is half in your hands when he takes a plane into the air. He depends not only on the skill and knowledge he acquired as a cadet. He depends on his plane. You go with him on his mission. His life depends on you. Yours is not a glamorous part, sweating along the production lines. You will get no cheers, there will be with what they want to tell you."

no parades for you. But without you there will be no victory. On you depends everything we do.

"Don't think the Air Force doesn't understand. You should see a pilot grin and pat his plane when he comes back from a fight. He knows he failed to bring him back alive, so that he can fight again, and come home when the war is over."

WAGE BOOST SOUGHT FOR COTTON PICKERS

\$2 Rate Held Necessary to Bring
American Workers Up To
Mexican's Guarantee

MEMPHIS, Tenn.—Thousands of handbills are being circulated throughout the South by the Southern Tenant Farmer's Union, calling on farm workers to demand \$2 per 100 pounds for picking cotton. Rates now range from 75 cents to \$1.50.

The union asserts that the government has made an agreement with the Mexican government to guarantee a minimum wage of 30 cents an hour to all Mexicans brought into the country to work on farms.

American farm-hands, it is claimed, are entitled to at least equal treatment, and the \$2 rate is held necessary to bring hourly wages of pickers up to 30 cents.

HEN HAS RIGHT TO CACKLE

The American hen has become a symbol of American industry in time of war. In the first seven months of 1942 she has done two-thirds of the year's task set for her. From January to July, Biddy produced a grand total of 3,050,000,000 dozen eggs—leaving somewhat less than 1,500,000,000 dozens to be laid in the remaining five months, if production reaches the total expected at present.

This, the U. S. Department of Agriculture points out, should impose no strain on her, since Biddy will have the help of millions of young pullets that will join the production line in September and October.

Some people are mighty poor listeners. That is because it interferes with what they want to tell you.

Employees are protected not only by

THE MARCH OF LABOR

EMPLOYMENT IN THE U.S. REACHED AN ALL-TIME HIGH
IN JUNE, 1942, OF
38,790,000!

REFLECTIONS

By the Editor of the
Reading Labor Advocate

An old-time Socialist writes to ask: "What has become of the opponent of Socialism whose worst charge against us was that 'Socialists believe in dividing up?'"

Well, the answer is that he's dividing up all right. Only he's dividing scarcity instead of the plenty which would have been available if Socialists could have had the support of capitalism's dupes and victims.

The fact is that, one by one, we are accepting all the evils which we have been told, would accompany Socialism. And the sad part of it is that now we are not getting the good things of Socialism to compensate us.

Rationing and priorities — necessary, to be sure, if we are to supply the demands of war—give us a system of dividing up that resembles the worst that was predicted for a Socialist economy. We're getting that, not to make life richer, safer and happier, but to make possible the slaughter of millions of human beings of our own and other nations, all of whom, we are told, have been created in the image of God.

And then there was the matter of individual initiative. Socialism would destroy initiative, we were told. Well, it wasn't so, of course. Even now individual initiative remains an innate attribute of mankind and can never be destroyed. But initiative is being shifted to new fields.

How much initiative remains for going into private business? Get your answer from the priority board.

Now comes the program of Paul V. McNutt, chief of the government board that have control of all labor resources.

Mr. McNutt tells us that workers are to be rooted from their homes and shipped to all parts of the nation where their labor and skill can serve the purposes of war.

Socialists need not complain about that to make their point that there is a plan for breaking up the home.

Remember? It was the Socialists who were going to break up homes. Remember, it was the Socialists who were going to destroy freedom? Well, the home isn't worth much and Freedom wears a strange mask when a worker is forced by economic need or by government decree to leave home and family for service in strange surroundings. It wasn't Socialists who broke up the homes of the subjugated peoples of Europe and compelled workers to accept service in Germany. And it won't be Socialists who are in control when war makes labor migration a national necessity.

And Socialists were opposed to private property. Remember that? We were going to confiscate a man's possessions weren't we?

What do the owners of private automobiles think about that evil now—when there is a probability of government seizure of the family car?

Private property isn't safe any more—and it hasn't been the Socialists who were shaping national policies.

"Oh, but now we are at war," insist the apologists of the private profit system.

As though they'd prefer to arrive at the changes which must be made by the bloody avenue of conflict instead of by the road of reason and cooperation and peace and plenty!

That's the sad part of it all; that human beings insist upon making progress the hard way. We might have socialized our economy long ago. We might have done all the things we are now being forced to do. We might have exchanged an old and outworn world for a new and better one.

Now time is forcing the change upon us. The old, dear values to which we held until the very end—private profit, competition, individualism—are going, going, gone!

And because the old order is passing there is hope that this hateful present will be followed by a happier and more fraternal future—if the people will unite to exclude human exploitation from the socialization which is now taking form.

Convention in Boston, Starting Nov. 9

WASHINGTON.—CIO's fifth annual convention will open in Boston, Mass., on November 9, the Executive Board voted this week.

At the same time the Board authorized President Murray and the Executive Officers to name another location in case military or transportation authorities turn thumbs down on the Bean City.

It will be the CIO's first convention in New England. Previous ones have been held in Pittsburgh, San Francisco, Atlantic City and Detroit.

Some good will came out of this war if it can blast the theory of scarcity out of our economy.—Thurman Arnold.

THE FARM BLOC ISN'T THE FARMERS

The President has served notice on Congress that it discontinues playing the game of the Farm Bloc and keep farm product prices on a basis comparable with the people's purchasing power. Let there be no mistake about the meaning of this. The Farm Bloc is not the expression of the hardworking farmers of the United States. The Farm Bloc is in its relation to the American farmers what the U. S. Chamber of Commerce or the National Association of Manufacturers are to the industrial or manufacturing workers of the United States. The President has

not attacked the interest of the dirt farmers. He has stepped on the special interests of the speculators, manipulators, money men and large scale farm operatives. The President calls for a price ceiling over farm products even as he stands for a stabilization of labor wages. Putting a ceiling on farm products, the ceiling based either on parity or existing prices, whichever is higher, is exactly stabilizing farm prices. Even so, labor has been willing to stabilize wages, the price of labor.

The President has not assailed any vital principle of democracy in his ultimatum to the Congress. In effect, he has told Congress to perform its duty as a part of our democracy or prepare to be considered an obstruction in the way of democracy. If Congress does its duty, it will not surrender its authority to the President. It will only demonstrate that it deserves its authority under our democratic constitution.

The President will have the support of the people in this crisis. We have no doubt about it. We shall all be very happy if the Congress chooses to join the people and the President.—The Advance.

UNFAIR FIGHTING

The President's order against time-and-a-half for Sunday work ends a scandalous situation. The great industrial unions in the armament industries long ago gave up this sort of bonus. It was a part of their sacrifice in the interest of continuous operation.

Then a strange thing happened. Anti-union employers used this sacrifice as a weapon in their anti-union fight. They offered the bonus to members of company unions and held it out as a bait to lure men from union shops or from their union membership. The history of the long struggle for union status offers no dirtier example of hitting below the belt.

The President's order comes, then, in response to a nation-wide protest. It removes an effective weapon from the hands of unfair employers. Thus ends a strange and instructive chapter in our labor history. — The New Leader.

RAIL PROFITS CONFFOUND THE "EXPERTS"

A year ago many big investors—corporations and individuals—were disposed to turn "thumbs down" on all railroad securities. Railroad earnings soared, but prices of really good railroad bonds scraped bottom, and, with the exception of a few choice issues, there was no demand for railroad stocks.

Now the tide has turned. "Railroads are leading the market," the financial writers report. And no wonder! For the first six months of this year the Santa Fe reports its net profits, after paying all bond interest and other obligations, amounted to \$7.89 a share on the common stock—or more than 300 per cent above the same period last year!

The Atlantic Coast Line admitted it earned \$12.24 per common share, which is more than 200 per cent above last year.

Finally, the Association of American Railroads proudly proclaimed that revenue for July for all Class I roads was 35.5 per cent over last year.

Where are those "experts" who testified during the last wage hearing that the carriers would be "ruined" if their employees secured even a modest increase in wages? Every prediction they then made has proved a "dud."

Labor.

FROZEN TO JOBS

Strict curb on the movement of 200,000 workers in the metal and lumbering industries in 12 states from the Rockies to the Pacific Coast were decreed this week by Paul V. McNutt, chairman of the War Manpower Commission.

Employers may not switch to other jobs, and bosses may not release them without a permit from the U. S. Employment Service.

What we hope ever to do with ease, we must learn first to do with diligence.—Dr. Samuel Johnson.

V-MAIL

Space occupied by mail on planes or ships serving our armed forces outside the continental United States seriously reduces the space available for vital war materials. Full use must be made of every inch of shipping space in order that our forces will receive the maximum amount of needed supplies as well as mail.

V-Mail was inaugurated for that purpose.

V-Mail letters in their original form, or on microfilm occupy but a fraction of the space required for letters of the usual type and Army planes carrying mail outside of the United States give V-Mail preference over all other classes of mail. V-Mail micro-films are now being sent and received from our forces in the British Isles, Egypt, the Middle and Far East, Hawaii, Australia and other points in the Pacific.

Limited supplies of V-Mail envelopes are still available at your nearest postal station and no doubt in the near future be secured from your nearest stationary or department stores.

Note:—When sending V-Mail letters be sure that the name and address of the addressee is shown in the panel at the top of the message side of the sheet. This information in the panel is photographed, as well as the message, and when reproduced at destination, serves as the address for the message when it is placed in a government envelope for delivery to the intended recipient.

Ernest J. Krueger, Postmaster.

MINING JUNK FOR WAR

The war has brought on a new kind of mining in regions where there are no mines and never were any. It's called "junk dump mining" and it is being pursued extensively in farm regions and small towns.

The "miners" are after scrap metal and they find it in plenitude in ravines and ditches on farms where farmers for years have been leveling the land by dumping tin cans, old machinery and assorted junk into gullies and then putting dirt on top of them.

Much successful "junk mining" is also being done in small towns where old stoves, worn-out automobiles and all sorts of castoff metal is hauled to the edge of town and dumped so that the city may be neat. Price of scrap metal has been so low that in most cases nobody felt repaid for collecting the junk to sell, and so it lies there now, a rich harvest for the scrap drive collections.—UMW Journal.

FOR VICTORY

BUY
UNITED
STATES
WAR
BONDS
AND
STAMPS

We are made for cooperation, like feet, like hands, like eyelids, like the rows of upper and lower teeth. To act against one another then is contrary to Nature, and it is acting against one another to be vexed and turn away.—Marcus Aurelius.